

ROMÂNUL

ABONAMENTUL:
Pentru orașeni 200 Lei pe an
Pentru țărani 100 Lei pe an

Pentru instituții:
Pe un an — — 400 Lei

PUBLIKAȚIUNILE
se primesc la administrație.
Manuscrisele nu se
înapoiază.

REDACȚIA
și **ADMINISTRAȚIA:**
str. V. Goldiș (f. Românilor)
Nr. 6.

Apare săptămânal.

Redactor resp.:
prof. I. ARDELEAN

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD.

La 29 Iunie Clujul ne cheamă!

Incepând din ziua de 2 Aprilie, ziua congresului general al partidului „Național-Țărănesc”, gornisții au primit ordin, ca în diferite centre mari ale țării, să vestească legiunilor țărănești, sosirea neînfricabilor căpitani: Ion Mihalache și Iuliu Maniu. La sunetul acestor goarne, zeci de mii de oameni se adună, ca să audă din gura conducătorilor, cuvântul dător de speranță, într'un viitor mai bun.

Binele nu poate veni, decât întronând domnia libertăților cetățenești, restabilind un raport mai drept între economia țărănească și cea industrială, și admitând ca dogmă: primatul muncii asupra capitalului parazitar. Cu alte cuvinte: desrobire politică și economică, pentru toți acei, cari muncesc și produc în această țară. Acesta este crezul partidului nostru și cu el se prezintă conducătorii noștri în fața poporului.

Prestigiul și autoritatea de care se bucură acești conducători în fața maselor țărănești și muncitorești, face ca porunca lor să fie ascultată și executată fără șovăire, chiar dacă porunca dată, ar cere cel mai mare sacrificiu: viața.

Pentru membrii partidului „Național-Țărănesc” sacrificarea vieții înseamnă reușita ideologiei partidului, înseamnă fericirea celor mulți și obidiți. Pentru un asemenea crez frumos, ce importanța mare poate avea, o viață trecătoare de om?

A te sacrifica pentru o idee binefăcătoare, este cel mai sublim gest pe care-l poți face față de semenii tăi și față de D-zeu.

Legiunile național-țărănești, stăpânite de dorința de a ajuta pe cel apăsător și jăfuit, în iureșul pe care-l vor da contra guvernărilor neînțelegători ai ceasului de față, nu se vor opri până la victoria finală. Șefii național-țărănismului, știind că o luptă se câștigă numai cu trupe al căror moral e ridicat, în vederea acestui scop, cutreeră țara, aruncând sămânța însuflețirii, în mijlocul legiunilor sale.

Adunarea dela Cluj va fi una din etapele mari, prin care trebuie să trecem — în lupta pe viață și pe moarte — ce trebuie să o dăm pentru dărâmarea regimului liberal. Intensitatea luptei nu trebuie micșorată nici o clipă, dacă vrem să ne scăpăm țara și avuțiile ei, din ghiarele nesățioșilor guvernanți de azi.

La această adunare șefii noștri vor face declarațiuni politice de importanță covârșitoare și ne vor indica drumul cel vom avea de urmat, pentru atacul cel din urmă, când șandramaua liberală va trebui prefăcută în adevărată ruină.

Momentele prin care trecem azi, sunt foarte grele și prevestitoare de furtuni, pentru că să trecem cu ușurință peste ele. În aceste clipe de grea cumpănă, se cere din partea noastră: voința dărză, tărie de caracter, abnegație și jertfă de sine, ca să putem ajunge la ținta dorită. Ridicarea Statului nou „Statul-Țărănesc”, în locul ruinilor „Statului-liberal”, este cerința prezentului, cu care putem salva Patria, de anarhie în interior și de pericol în afară.

Vrem stat clădit pe umerii țărănimii, nu pe vârfuri de baionete. În locul statu-

lui polițist de azi, vom ridica mărețul stat al dreptății și al libertății de mâine.

Cine vrea să contribuie, cu o particică cât de mică, la zidirea statului Național-Țărănesc să vie la Cluj!

Cine vrea să sărbătorească pe înțelepții noștri arhitecți, care luptă pentru noul stat, să vie la Cluj!

În aceasta zi de sărbătoare a țărănimii, avem ocazia să ne arătăm sentimentele noastre de dragoste, față de martirii ideologiei țărănești.

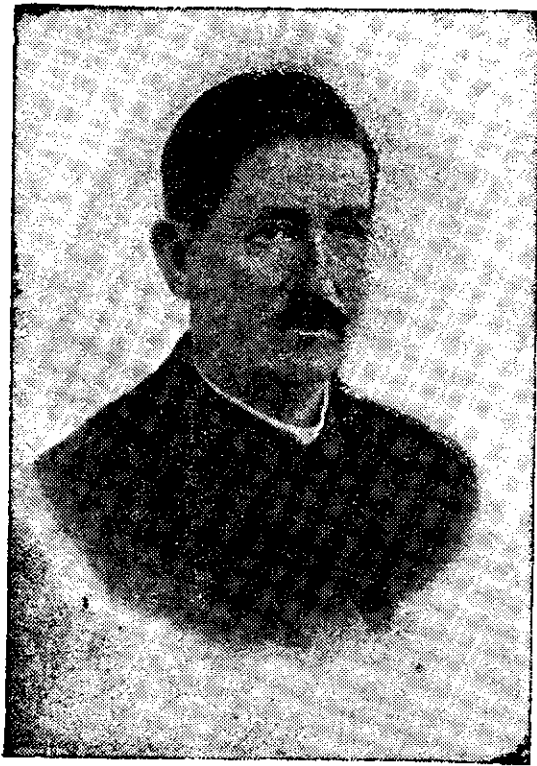
Nimic nu trebuie cruțat, când este de a contribui la reușita crezului nostru! Numai cu avânt, dragoste și credință, doctrina noastră se poate înlăptui.

Cauzele mari, cer eroi, cer martiri, acestia să fim noi, căci numai astfel urmașii noștri ne vor preamări.

Termin cu urarea: Să ne vedem cu bine la Cluj! **Prof. C. Teodorescu**

Ion Mihalache și Iuliu Maniu

Viața, privită sub toate fețele ei, este condusă de legi a căror existență este de-abia simțită de om. Exercițierea acestor legi se face așa de încet și în atât de multe ra-

mificații încât omul nu are nici timpul și nici puterea de a le pătrunde.

Statul ca formă de existență a unei societăți organizate, există ca o urmare a îndeplinirii încete și treptate a acestor legi naturale asupra elementului național majoritar.

De aceea statul nu poate fi decât național. Fără elementul național majoritar, statul n'ar putea exista.

Statul internațional este o nebunie care poate ameți, dar nu poate cuceri.

Sub raportul politic majoritatea poate hotări cine și în ce fel s'o conducă, dar ea însuși, direct, nu poate conduce, căci națiunea trebuie să muncească pentru a trăi, a se păstra și a lăsa urmași. Aceasta este democrația.

Pe această linie a gândurilor noastre, ne

întrebăm: există în Țara românească altcineva în afară de dl Ion Mihalache și Iuliu Maniu care să îndeplinească în ceea mai mare măsură condițiile de mai sus?.. Nu!.. Lămurirea acestui adevăr stă în sufletul poporului.

Poporul se poate înșela în alegere dar niciodată în simțul special de încredere ce-l capătă în momentul când alegerea sa a fost potrivită rosturilor sale. Acest simț este asemănător cu al păsărilor călătoare cari în nopți întunecate se orientează în sbor de zeci de kilometri către o anumită țară îndepărtată.

Politica poporului nu este în funcție de persoană ci de idealurile și rosturile sale. Persoana este doar instrumentul de înlăptuire. Iar dacă Poporul aclamează și sărbătorește, o face pentru sine, ca dovadă a unui spor de încredere, pe care vrea să-l comunice și reprezentantului său. Imediat ce acesta nu mai corespunde, Națiunea îl acoperă cu uitarea.

Marii oameni de Stat știu aceasta. În momentul când au părăsit idealurile cari i-au ridicat în fruntea poporului, ei sunt deja morși pentru popor. Nu mai contează. Națiunea pășeste mai departe peste ei.

Între aceștia din urmă sunt mulți dintre oamenii noștri politici de azi și este și dl Vaida.

Din rândurile acestora pornește svonul că dl Iuliu Maniu s'ar despărți de dl Ion Mihalache

Acești mari uneltitori ai intereselor mărunte uită că chiar dacă s'ar duce, atât Iuliu Maniu cât și Ion Mihalache, va rămâne totuși partidul Național Țărănesc; va rămâne Poporul.

Dl Ion Mihalache s'a pus de multe ori în această presupunere, îndemnând poporul ca în acest caz, să nu-l urmeze. Iată omul care se confundă, cu aspirațiunile poporului pe care îl conduce.

Tot astfel gândește și d. Iuliu Maniu, când spune: „...să arăt credința mea strămutată către partidul național țărănesc și programul său, ca să vă arăt că precum în trecut — dela nașterea mea și până la capătul vieții mele, cum trebuie să faceți și Dv. — voi

(Continuare în pagina II-a)

† Dr. GHIȚĂ CRIȘAN

Duminea trecută în 23 Iunie, după masă s'a stins din viață un mare cetățean al orașului nostru Ghiță Crișan fost președinte al org. de Bihor a part. Național Tărănesc, fost ministru secretar de stat și secretar general al part. Național Tărănesc din Ardeal.

S'a stins din viață unul dintre cei mai devotați luptători ai partidului nostru, mare prieten al dlui Iuliu Maniu și desăvârșit român.

Răpit de timpuriu — la vârsta de 48 de ani, de o boală fulgerătoare (apoplexie), lasă în rândurile partidului Național Tărănesc un gol adânc simțit.

Organizația de Arad a part. naț. țăr. care simte mai puternic acest gol ireparabil prin pierderea sa, transmite familiei rudenilor prietenilor și cunoscuților dispărutului mângâierile sale, alăturându-se cu toată simțirea la doliul ce i-a lovit.

Iar pentru cel dispărut zicem creștinescul și strămoșescul: Fie-i țărâna ușoară!

„Românul“

Adunarea Național-Tărănească din Șega-Arad

Fruntașii organizației arădane au ținut în cartierul Șega din Arad o mare întrunire populară la care ar asistat câteva sute de cetățeni.

Dela centru au luat parte dnii: C. A. Teodorescu, Alex. Bojioc, col. Babescu Frumuzache, Glava, Șt. N. Grigorovici, Ion Lascu, Radovan, Iovin, I. Ungureanu etc.

Cel dintâi ia cuvântul d. profesor Teodorescu secretarul general al organizației care, mulțumit de prezența în număr așa de frumos a cetățenilor din Șega (ceea ce se datorește și hărniciei șefului de sector d. col. Babescu) vorbește despre programul partidului, despre Statul Tărănesc și despre necesitatea de a fi înlăturat dela cârma țării partidul liberal.

Vorbește apoi dl. dr. Grigorovici despre neplăcerile pe cari le-ar avea poporul în cazul unei dictaturi de dreapta. Expune apoi avantajile democrației adevărate și sincere pe care o propoagă partidul Naț.-Tărănesc.

Dl dr. Alex. Bojioc, luând cuvântul începe prin a arăta că, fiind însărcinat cu reorganizarea orașului se prezintă pentru un quasi-control și că e mulțumit de munca ce se duce în sector de către dl Col. Babescu.

Mulțumește poporul și aduce elogiul dlui prof. Teodorescu ca cel mai vechi luptător din organizație, pentru democrație și drepturile țărănilor.

Vorbește apoi în termeni foarte elogiși despre dlui Iuliu Maniu care a fost și este sufletul Ardealului recomandând asistenței să îl aibe vecinic în suflet. Vorbește apoi despre personalitatea dlui Ion Mihalache care conduce țărâna României cu mult curaj și pricepere spre realizarea idealurilor ei și scoate în relief că între dumnealor există deplină înțelegere. În ceea ce privește, între noi nu există nici „mihalachiști“ nici „maniști“.

Luând cuvântul dl Frumuzache vorbește despre programul Municipiului și critică acțiunea acelor primari cari nu și-au făcut programul de lucru începând cu periferia care plătește cele mai grele biruri.

Dl colonel Babescu vorbește în unguere despre politica partidului și sprijinul ce trebuie dat păturii producătoare și păturii de mijloc. Atacă politica liberală dezastruoasă pentru oraș, în legătură cu prelungirea contractului cu Uzinele electrice, cauzând o pagubă de 650 milioane lei.

Tâlcul unui regulament

Ultimile întruniri națioal-țărăniste desfășurate cu atâta elan și convigere din partea frunțașilor partidului și a populației cifrată tot la zeci de mii de oameni au produs o mare grijă în rândurile guvernăntilor. Partidul națioal-țărănist consideră că grandioasa manifestare ce va avea loc în capitală va fi ultimul iureș sortit să răstoarne actualul guvern. Ziarele spun că niciun sacrificiu nu va fi precupețit pentru a arăta ilfovenilor popularitatea programului națioal-țărănist și fanatismul de neînfrânt al luptătorilor statului țărănesc.

Intrunirea din capitală va fi ultimul gest al masselor pentru a arăta Suveranului încredere în partidul națioal-țărănesc și neîncredere față în cel dela guvern.

Acest lucru este simțit și de guvern și mai vârtos de prefectul poliției din capitală d. Gabriel Marinescu care a adunat toate informațiile și a colectat toate discursurile frunțașilor din opoziție Pentru ca din ele să-și facă armă de apărare.

Din colecția acestor știri se pare că a luat

naștere o idee nouă a prefectului de poliție. Și anume d. Gabriel Marinescu elaborează în scurtă vreme un proiect de regulament, care să modeleze aspectul gigant al tuturor manifestațiilor publice.

În acest regulament care firește, va avea o expunere de motive după un original vienez, berlinez sau cine știe ce capitală a Europei, se va spune între două fraze, tot ce e necesar ca marile adunări să nu mai poată avea loc în Capitală. Restricțiuni foarte civilizate, copii după regulamentele străine vor fi încetățenite la noi, cu 24 de ore înainte de data adunărilor în perspectivă.

Și guvernul care va fi sesizat de „opera“ de civilizație care d. Gabriel Marinescu, dorește s'o realizeze în primul oraș al României Mari, se va declara emoționat și va ratifica printr'un jurnal al consiliului de miniștri, regulamentul poliștului Capitalei.

Recunoaștem dlui prefect mari calități de om politic. Dacă n'am ști că d. Gabriel Marinescu se simte extrem de bine în postul său, am cere să fie numit în guvern.

Ion Mihalache și Iuliu Maniu

(Continuare din pagina 1-a)

fi luptătorul devotat al acestui partid căci numai în el stă viitorul și salvarea acestei țări.

Și am venit ca să arăt toată dragostea și încrederea mea față de iubitul nostru președinte Ion Mihalache în al cărui talent, în al cărui suflet și în al cărui caracter mă bizui și trebuie să se bizuie fiecare român.

În partid, numai trăgătorii de sfori, acei ce urmăresc interese personale ies din cadrul partidului, așezându-se pe cadrele prea strâmte ale pozițiilor: „manist“ „mihalachist“.

Dacă credința în popor îi unește pe acești apoștoli ai poporului, ce i-ar putea despărți??

Nimic, decât părăsirea poporului însuși. Dar, aceasta nu se va întâmpla.

Ion D. Ungureanu

Din lumea largă

Populația globului pământesc

Zilnic sunt în lume 50 mii de nașteri, adică 18 milioane anual. În anul 1930 populația lumii se ridica la 2 miliarde (2.000.000.000) locuitori. Cu o sută de ani mai înainte toată populația lumii nu era decât de 1 miliard locuitori.

Dacă populația va crește tot așa mereu, peste o sută de ani populația globului pământesc se va urca la 4 miliarde (4.000.000.000) locuitori, iar în anul 2150 adică de acum peste 2 sute de ani, populația se va ridica la 6 miliarde.

Oamenii de știință cred că, în condițiile de azi, pământul nu poate cuprinde mai mult de 6 miliarde locuitori.

Sărmanii oameni de știință își fac grija în zadar. Căci, cel ce a făcut lumea, a făcut și destinul acestei lumi.

Allă armă ucigătoare

Pentru viitorul război, pe care îl pregătesc statele nemulțumite, Germania a descoperit cea mai ucigătoare armă cunoscută până acuma. Aceasta armă este un gaz de luptă numit: „Gazul 27“.

Acest gaz este mai ușor decât aerul (adică are tendința să se ridice tot mai sus) iar în contract cu aerul își mărește de 10 ori puterea de răspândire și omorâre.

Gazul se fabrică la Reinsdorf în Germania.

Contra acestui gaz nu există aparat de protecție, decât doar gropile adânci.

Acțiunea toxică a acestui gaz se exercită asupra plămânilor provocând o boală gravă numită „pneumonie acută“, mai gravă decât aprinderea de plămâni pe care o cunoaște toată lumea.

De curând, în timpul experințelor din cauza trăsnetului s'a spart conductele gazului imundând toate regiunile.

Din această cauză au pierit mii și mii de locuitori, numai așa putând afla și lumea despre această armă teribilă.

*

Din cauza politicii europene alarmante, mai ales în ceea ce privește manevrele germane, Franța ia măsuri pentru orice eventualitate. Astfel dela Paris să comunice următoarele:

Ministrul de război Fabry a declarat în Senat că guvernul a hotărât să mențină încă șase luni sub drapel, la expirarea primului an de serviciu, pe oamenii din contingentul 1935 încorporați în Aprilie și timp de un an pe cei încorporați în Octombrie. Aceste măsuri vor fi modificate numai dacă negocierile relative la organizarea securității și limitării armamentelor ar evolua în mod favorabil.

„FRONTUL DEMOCRATIC“

Democrația, osia centrală a programului național-țărănesc și forma de viață urâtă de popor, începe tot mai mult să se impună.

Ideologia stântă a partidelor democratice, sistematic îngrădită de adversarii ei, este adoptată astăzi de lumea independentă de partidele politice.

Studentii, elementul de împropătare, în colaborare cu tineretul național-țărănesc și cu cel georgist și-au încrucișat spadele și, au jurat pentru democrație. Au pus bazele **frontului democratic**.

Tinerețea înnoitoare a intrat pe arenă. Elita tinerețului pornește pe drum nou Vrea să dărâme șandramaua putregăioasă cu tradiții medievale. Vrea să desinfecțeze viața unui popor de țărani cumiți și supuși de sămânța absolutismului, care i-a exploatat fără să le respecte măcar obrazul.

Din avântul caracteristic vârstei și din argumentele ce și-le încheagă din studiul problemelor, tinerii din universități și toți cei ce simt cu ei vor să facă platoșă puternică cu care să înconjoare și care să apere gândurile democrației.

Nici generațiile bătrâne și găunoase, nici înălțimile pânăla cari s'a urcat absolutismul deghizat în capitalism, nici momelile ordinare și nici calculele strategice ale celor interesați nu vor putea fărăna fortificațiile pozitive de apărare a democrației. Pentru că, contraforturile frontului democratic nu-s socofeli personale nici meschinărie camuflată sub steagul unui cuvânt atât de socialist cum e democrația, ci sunt convingeri tari. Frontul democratic nu este o pîlă după o formă de viață, nu este nici o provocare, ci este replica firească și oportună față de actualele stări de lucruri. Frontul democratic este un imperativ târziu care nu mai are nevoie de demonstrare.

În el se concepe o viață nouă, nu e teorie nouă. Căci democrația teoretică își are partizanii destul, își are preoții ei, își are martirii ei, sacrificiile ei, fanalicii, dacă vrei, în toate țările. Viața democratică însă, nu-i deloc realizată, cu toate că formulele medievale sunt complet demodate și pe deaîntregul compromise.

La noi, e cel mai trist spectacol. Avem o guvernare absolută cu ciocoi de viață și parvenii, cari se travestesc în demagogi de răspântie pe vremea alegerilor. În fond dictatură. În formă demagogie, minciună. Cenzură și stare de asediu, consilii dizolvate și înscăunare de comisii infernare, alegeri forțate și concedieri de funcționari, averi strigate de stat la licitație dar și funcționari neplătiți, iată fondul guvernării sub care trăim. Și aceasta pentru că vorba le-a fost astfel.

Frontul democratic ce s'a înfiripat este singura și suprema gardă a demnității omenești, de atâta vreme nesocotită. Frontul democratic va crește și se va desvolta căci calorile din cari își trage viul nu-s venite din injecții doctoricești și din pilule, ci-s calorii organice.

Lângă studenții universităților din capitală definitiv înțeleștați cu tineretul național-țărănesc pentru crezul comun ce-l au, s'au încolonat zilele trecute cu nespuse satisfacție și tinerii universității Mihăilene din metropola Moldovei.

Lângă ei vor veni mulți, ne vom duce noi.

I. Lascu.

Serbarea școlară din Buteni

În Buteni s'a ținut o frumoasă serbare școlară cu ocazia încheierii anului, la școala primară condusă de vrednicul director Crucin care are tot concursul membrilor Corpului didactic din loc d-ni: Benișan, Balașan, Fânață Pregea și Balta.

CITIȚI „ROMÂNUL“

Intrunirea Național-Țărănească dela Brașov

La această intrunire au participat peste 20.000 de cetățeni dovedind Țării popularitatea de care se bucură partidul Național Țărănesc.

Cu această ocazie s'a putut afla peste tot ca Statul român se află la răspântia unei mari prefaceri pe cari o va aduce Poporul prin instrumentul său de guvernare Partidul Național Țărănesc.

Marea prefacere către care se îndreaptă țara noastră este „Statul Țărănesc“, liber, democrat și constituțional.

Tot cu această ocazie dl Iuliu Maniu, marele om de stat al țării noastre, a arătat Țării că înțiege să fie un apostol al țărănimii, având toată încrederea și dragostea în dl Ion Mihalache șeful partidului și cel dintâi mare luptător pentru biruința țărănimii asupra asupritorilor ei.

Neputând să dăm în întregime tot ceea ce s'a vorbit la Brașov, spicuim pentru cetitorii noștri cele ce urmează:

Din vorbirea dlui Iuliu Maniu

Iubiți frați,

Domnule președinte Ion Mihalache, nu am venit în mijlocul Dv. ca să vă arăt suferințele Dv. căci Dv. le simțiți înșiși. Nu am venit ca să arăt cum merg treburile țării. Vi le-a arătat în cuvinte frumoase, luminoase, pe înțelesul tuturor, marele nostru vicepreședinte, iubitul nostru prieten d. dr. Lupu și secretarul general al partidului, d. Virgil Madgearu spaima liberalilor.

Nici nu am venit ca să vă arăt cărările și drumurile pe cari trebuie să meargă partidul național țărănesc pentru a atinge scopul său mareț: mărirea Țării și înălțarea poporului.

Nu le voi arăta eu ci vi le va arăta distinsul nostru căpitan, iubitul nostru președinte d. Ion Mihalache.

Am venit însă și ca să arăt credința mea nestrămutată către partidul național țărănesc și programul său, ea să vă arăt că precum în trecut — dela nașterea mea și până la capătul vieții mele, cum trebuie să faceți și Dv. — voi fi luptătorul devotat al acestui partid căci numai în el stă viitorul și salvarea acestei țări.

Și am venit ca să arăt toată dragostea și toată încrederea mea față de iubitul nostru președinte Ion Mihalache, în al cărui talent, în al cărui suflet și în al cărui caracter mă bizui și trebuie să se bizuie fiecare român.

Cum dorim noi să fie țara

Noi, fraților, suntem creștini. Noi suntem Români și suntem oameni muncitori. Ce vrem noi prin urmare? Vrem ca această Țară să fie stăpânită de morala creștină, dela cel mai de sus până la cel mai de jos. Nimeni nu va putea sta în fața Sf. Cruci și poruncii ei. Și fiindcă suntem Români, de aceea vom ca Națiunea românească să fie stăpână pe această Țară. Noi am gemut destul sub dominația altor popoare. Noi vrem ca acum să fim stăpâni pe țară și glia ei. A, noi nu vom să asuprim pe nimeni. Nu vom să luăm dreptul nimănui, pentru că noi știm din pășania noastră ce dureros este pentru oricine când cineva vrea să-i răpească drepturile. Vrem ca drepturile noastre să fie respectate de oricine în această țară. Este un sfânt drept al nostru, pentru că această Țară și acest pământ este din moși strămoși al nostru, așa ca statul înfăptuit de noi pe acest pământ trebuie să fie statul nostru românesc și acest stat este dator, în primul rând, să ajute poporul românesc, națiunea românească.

Valahismul

Și fiindcă timp de mii de ani, noi am fost cotropiți de alte popoare, noi românii în această țară, am rămas mai săraci și slabi decât alții. Uitați-vă voi în cetățile acestea, uitați-vă la pădurile, luncile, pământurile, care sunt în jurul acestor cetăți, Nu sunt ele oare aproape toate în mâna minoritarilor?

Aceasta este fiindcă pe ei i-a ocrotit legea mii de ani, acum trebuie să se întoarcă vremea. Acum legea și țara trebuie să apere în primul rând pe Români ca să ajungă pe streini în drumul lor. Nici cel mai mic drept al minoritarilor noi nu vrem să-l atingem, dar vrem să dăm toate drepturile Poporului românesc. Să-i dăm în mână puțința de a fi bogat, cult și în stare să-și crească copilașii săi, așa cum i-a crescut cei, ocrotiți pe vremuri de legile țării vechi.

Ori fraților, aceasta noi nu o putem ajunge prin așa zisul Numerus Valahicus care este un joc pentru copii și este o ofensă aruncată în fața noastră. Eu nu sufer nimănui ca să-mi zică valah. Cât am suferit noi cu toții de cuvântul acesta. Numai eu nu pot să mă plâng de profesorii mei că erau oameni necumsecade dar tot orașul unguresc în care eram la școală și toți colegii cu cari eram la școală și cu cari eram bine, îmi spuneau „valah mic“. Și voi când veneați în cetățile acestea nu auzeați cuvântul de batjocură „Valah“ și „olah“?

Fraților noi cari dela Romani dela strămoșii noștri, dela cel mai falnic neam ce a fost vreodată pe fața pământului am moștenit numele de Român și ne-am numit cu fală Români, să nu ni se spună nouă valahi. Roman însemnează cetățean liber, cult și instruit. Valah însemnează iobag, slugă, exploatat de alții. Și noi asta nu mai vrem. Dar se pare că s'a inventat acest cuvânt fiindcă ei vor să fie și pe mai departe slugi la alții.

Ce spun ei? Să fie un număr de valahi ca slugi și ajutoare la poprietarii și stăpâni, Nemți și Unguri. Va să zică noi cu numirea de valah vrem să băgăm pe fiii noștri ca slugi la alții. Eu vreau ca noi românii să fim stăpâni pe moșii, pe comerț și industrie.

Dar firește fraților că acestea nu se pot îndrepta sbierând și nelucrând. Ci învățând, muncind, ajutați însă de stat ca noi încet încet, dar cu pași siguri să fim acolo încât fără a despuia pe alții de drepturi să fim cel puțin egali cu ei.

Urmând cuvântul șeiului

Fraților, noi sub conducerea dlui Mihalache, vrem să se întoarcă lucrurile în această țară;

Vrem ca M. S. să primească sfatul zi de zi dela oamenii noștri cari sunt din sufletul nostru, dela d-nii Ion Mihalache, dr. Lupu, Virgil Madgearu, Mihai Popovici și dela ceilalți reprezentanți ai partidului nostru.

Fraților, ascultați cuvintele luminoase cari vi le va spune iubitul nostru președinte Ion Mihalache, săpași-le bine în inima și sufletul d-voastră și dacă veți merge acasă, la vetrele voastre, și vă vor întreba vecinii și copiii voștri să le spuneți curat și lămurit ce a spus d-sa, pentru că este creștin, este Român și este sânge din sângele vostru și dacă-l veți urma bine va fi pentru voi și pentru tot neamul vostru.

Să trăiți.

Din vorbirea dlui Ion Mihalache Colaborarea între țară și coroană

Este luptă grea. Piedici multe ne stau în cale dar noi ne-am ales drumul ni-l cunoaștem. Nu ne speriem de obstacole, nu suntem surprinși de „incidente“ adică de „in-

DE VORBĂ CU SĂTENII

fămplări" dela o zi la altă. Nu ne lăsăm surprinși și nici abătuți de pe drumul nostru. Drumul nostru este colaborarea cinstită între țară și Coroană cu iubirea încredere și respectarea reciprocă a drepturilor și prerogativelor fiecăreia. (Aplauze frenetice).

Ne trebuie pentru fiecare greșală, pentru fiecare păcat, să știm pe cine luăm de guler. (Aplauze.)

Oamenii Coroanei suntem toți dela mic până la mare și nu admitem să se spună: „oamenii regelui“, „ăsta este omul regelui“. Ar însemna că ceilalți nu sunt ai Regelui că sunt dușmani Regelui. Nu vrem ca Regele să aibe pe nimeni dușman. Și vrem ca Regele să fie ferit de responsabilitate. Nu vrem să trăim în țara lui „n'aude n'avede" și nici, în acest haos unde nimic nu se limpezește. O întrebare uriașe se ridică de pretutindeni: „Cine răspunde?" Și noi nu primim să se spună că „Regele răspunde fiindcă cine răspunde însemnează că trage consecințele. Coroana nu poate trage consecințele. Consecințele trebuie să se oprească la primul ministru. Deasupra nimeni nu mai este responsabil. Nicivăzută, nici nevăzută. Dar primul ministru trebuie să fie în stare cu mâna lui să ia el de cureaua pantalonilor pe acei cari se feresc de răspundere. (Aplauze entuziaste).

DI DR. NICOLAE LUPU DESPRE DICTATURĂ: NOI NU VREM DICTATURA

Se ridică unii și alții cari zic că nu este bine așa și că ar trebui un fel de dictatură. D'apoi d-lor dictatură am avut noi 2000 de ani când ne-au dictat Grecii, până ne-au prăpădit. Așa, dictatură să fie la dânsii acasă. Poporul român n'o dorește și n'o vrea. Noi dorim să ne desvoltăm ca popor, după acele legi și acele principii după care s'au desvoltat și au crescut foarte popoarele mari ale lumii. Noi nu vrem să facem experiență pe socoteala noastră.

Prin urmare noi partidul național-țărănesc, instrument al poporului și al lui Dumnezeu cerem imediat guvernului și acelora care sunt peste guvern și care țin în mână țara, să suprimă imediat cenzura și starea de asediu. Pentru motivul că din cauza prostiei lor le-a fost ucis șeful, ei nu au dreptul să ucidă viața unui popor pe veci, să-l nimiccească. Poporul român nu poate să se desvolte decât în libertate. Alte popoare care sunt încazarmate, prin fabrici, treaba lor. Românul este frate cu codrul și codrul este frate cu Românul. Noi nu ne putem desvolta decât în libertate. Aceasta trebuie s'o știe toată lumea. Noi dorim pentru poporul român o bună stare și libertate.

MARȘUL CLUJULUI

(29 Iunie 1935)

Ridică-te Române din starea cea de jale în care „șobolanii" adânc te îngropară
Acum, ori niciodată, croește-ți nouă cale
Și fă din Statul Țărănesc o fericită țară.

Acum ori niciodată flăcăi la Cluj veniți
Români de pretutindeni ca'n 29 Iunie
Ba'l Il-lea Vodă Carol să arătăm cu toți
Care ni e vrerea și a noastră amărăciune.

Preoți cu crucea nfrunte și-al Domnului cuvânt
Să ne scăpăm odată de hoți și secături
Dând semn de demnitate, curaj și de avânt
Cum, bine știți, făcură ai noștri mari străbuni.

La Cluj Porniți cu toți să arătăm odată
Unirea sfânt visată de peste o mie ani
Și că ne vrem stăpâni pe moștenirea toată
Să o'nțeleagă lumea și ai noștri cruzi dușmani.

Românul

Contribuabilii încolțit pentru impozite și funcționarii terorizați

Partidul liberal se laudă pe toate drumurile, ca să-l audă țărani, că a făcut legea conversiunii și că a adus multă ușurare în țară. Și atunci o spune mai tare, când se simte mai slab. Și, de un an și atâtea luni, decând a ajuns la hășurile țării și tot mână căruța spre drumuri cu glod și prăpășii, niciodată nu s'a simțit mai slab ca acum. Infrunzirile național-țărăniști din cele câteva orașe i-au sguduit puternic pe cei înscăunați. S'au intimidat și au început să se încurce singuri în treaba lor. S'au hotărât să țină și ei, în toată vara și prin toată țara, întruniri de lămurire a opiniei publice.

Auzi ridicol! Un partid care-i la putere vrea să lămurească poporul, despre ce a făcut decând guvernează, prin conferințe.

Vă spun drept, îmi vine să-mi prind nasul în pumni și să bufnesc de râs, că minunat mijloc de luptă și-au ales.

Când ești în opoziție, chiar dacă umbli fără program prin sațe, ori programul nu-i al mulțimii ci al gebului cătorva, o mai poți face să ții conferințe; dar ca să ai în mână cușitul și pâinea și să spui flământului cu care stai de vorbă că o să împarți pâine multă, multă, fără să-i tai o fărâmă, aceasta ne face să credem că guvernării ori și-au pierdut mințile ori cred pe popor fără minte și socotesc că-l mai îmbată cu apă rece.

Noi îi întrebăm doar atât: de ce mai vorbești ei, și de ce nu lasă să vorbească faptele?

A, ba dai Vorbesc și faptele lor, dar vezi fapta spune adevărul. Și știți ce vor ei? Vor să vorbească tare, tare de tot, așa de tare ca să nu se mai audă decât ei, glasul adevărului să se piardă.

Până atunci să vedem dacă or mai putea vorbi.

Dar să revinem asupra conversiunii. Legea asta e făcută de ei, și așa-i făcută că: *îți dă cu o mână și-ți ia cu două.* Spune că băncile sunt obligate să ierte din datorii 50%, 60 și chiar 70%, în schimb ele (băncile) vor fi despăgubite de stat cu sume importante. În acest scop statul și-a luat anga-

jamentul ca în fiecare an să plătiască băncilor, prin Banca Națională, 450 milioane, timp de peste 17 ani.

Dar v'ați întrebat: de unde are statul celea multe milioane să le plătească în fiecare an? Nu tot dela oamenii țării? Nu tot dela cetățenii, contribuabilii cari plătesc dări tot mai mari?

S'a iertat datoria și s'a ușurat viața când impozitele au crescut? Impozit nou pe zahăr, pe cafea, pe stofe; cu un cuvânt pe toate fabricatele. Zilele trecute s'au ureat foarte mult prețurile coloniilor și al medicamentelor, tot din cauza taxelor ce trebuiesc plătite de importatorii acestor mărfuri.

Și apoi aceste impozite trebuiesc plătite la țanc, că de nu o plătește și contribuabilul și funcționarul însărcinat cu încasarea lor.

Se știe că țărani atunci poate să plătiască când seceră și când culege, dacă produsele lui sunt omenește plătite. Și aceasta nu-i înainte de Sf. Petru.

Ministrul actual dela punca cu bani a Țării nu vrea să știe asta. Lui îi trebuiesc bani să dea Băncii Naționale pentru conversiune și pentru altele, să trimită pe boier Strungă prin orașele mari să cheltuiască în zadar, căci toate convențiile lui aduc numai sărăcie, să cheltuiască cu banchete, să plătiască pe parlamentari pe 1/2 de an înainte, în timp ce funcționarii sunt neplățiți de 2—3 luni...

Ministrului îi trebuie bani, contribuabilul nu poate plăti. Și nici nu este pasuit.

Pentru aceasta marele vistiernic a găsit soluția: **toți funcționarii dela departamentul său nu mai pleacă în vacanțe, auerea contribuabililor vândută la licitație.**

Acesta-i ordinul de alaltăieri. Bieșii funcționari, nevinovați, sunt terorizați și deposedați de libertatea celor câteva zile de vacanță necesare sănătății lor; iar avutul țărănilor vândut, pe prețuri extrem de mici la licitație, celor ce știu să învârtiască banul. Sechestrele au și început.

I. L. Bolovan

Germania pregătește un nou război

Cel dintâi gând a lor este să distrugă Franța și Cehoslovacia. — Frica de Rusia și Franța îi împrietenește cu Anglia —

Ziarul „Denieres Nouvelles" din Strassbourg publică un curs al lui Ion Armin, om de încredere al lui Hitler, predat la Politehnica din Berlin. Iată câteva pasagii:

Scopul nostru principal este de-a despărți Anglia de Franța. Pactului de asistență, pe care l-a încheiat cu Sovietele, noi va trebui să-i răspundem printr'o colaborare anglo-germană. Cele două flote unite vor deveni o forță invincibilă. Sovietele au în marea Baltică forțe importante. Pentru a le înfrânge trebuie să triplăm efectivele pe care le avem acum. Dacă Polonia rămâne neutră, o divizie germană va fi suficientă pentru a dovedi Lituaniei că teritoriul Memel este german. O expediție în Lituania va fi pentru noi o simplă plimbare și pot să vă spun că dacă Lituania își continuă provocările, această expediție nu va întârzia.

Continuând, oratorul atacă Cehoslovacia: Poporul sălbatec al Cehoslovaciei se teme de Germania și caută sprijin în Soviete pentru a evita soarta ce-l așteaptă. Milioane de germani se ridică pentru a lupta împotriva barbarilor cehi, cari asupresc cultura Germană.

Lt. Colonel von Armin își termină prelegerea astfel:

Sub pretextul de a-și proteja securitatea, Franța pregătește în înțelegere cu Sovietele, războiul contra Germaniei. Noi cunoaștem foarte exact

planurile Franței și nu vom putea fi luați prin surprindere. Franța e cel mai teribil dușman al nostru și Germania nu va putea face planuri de viitor, decât în ziua când Franța va fi bătută și distrusă."

Socoteli greșite

Este adevărat că mentalitatea războinică este foarte răspândită în poporul german, dar se poate întâmpla că odată aprins focul, Germania să se ardă cea dintâi. Pentru că Polonia nu e sinceră și nu este sigur că va păstra neutralitatea în caz de război. Pedeață parte Cehoslovacia nu poate fi distrusă așa de ușor, căci făcând parte din Mica Înțelegere are un sprijin capabil să strice toate planurile germane. În caz că Germaniei i-ar sări în ajutor alte state (revizioniste) conflictul ar putea deveni chiar fatal atât pentru Germania cât și pentru aliații săi, căci ar avea atunci în contră și puterea armată a Franței Italiei Rusiei și chiar a Angliei dacă nu cumva aceasta ar dori să stea neutră.

***

Tiparul CONCORDIA Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad, Strada V. Goldiș Nr. 6.